

První pomoc při úrazech v laboratořích

Poleptání oka

Vnikne-li do oka kyselý nebo alkalický roztok nebo látka, které tento roztok tvoří, může vážnému poškození zabránit jen okamžitý výplach, ke kterému stačí nesterilní voda. Tento výplach je třeba provádět co nejdříve. Výplach oka je možné provést např. takto: postiženého uložit na bok postižené strany a pod poraněné oko podložit miskou nebo smotek vaty (postižený může podržet). Zachránce stahuje palcem dolní víčko a ukazovákem téže ruky zdvihne horní víčko. Do rozšířené štěrbině je třeba nepřetržitě vpouštět mírný proud tekoucí vody tak, aby stékal od vnitřního k zevnímu očnímu koutku. Postiženému je třeba co nejrychleji zajistit odbornou pomoc. V žádném případě se nesmí používat neutralizační roztok.

Poleptání těla

Je-li pokožka zasažena kyselým nebo alkalickým roztokem, může poleptání zabránit jen odstranění látky. Je třeba postupovat takto: zachránce odstraní potřísněný oděv a prádlo tak, aby sám sebe ani postiženého více nepotřísnil. Poleptaná místa ihned omývá dlouhodobě prudkým proudem vody. Poleptanou kůži je třeba krýt sterilním obvazem. Po poskytnutí první pomoci je třeba postiženého dopravit do zdravotnického zařízení.

Popálení

Zachránce uhasí všemi dostupnými prostředky oheň (zabalením postiženého do pokrývek) nebo zamezí působení horké škodliviny (horká voda, pára apod.) a odstraní hořlavé a zápalné látky z bezprostředního okolí. Při popálení zvláště přilnavými látkami (asfalt, dehet, plasty apod.) poleje okamžitě postižená místa studenou vodou nebo popáleného ponoří do vody. Musí ho co nejrychleji ochladit. Z popálené plochy se nestrhává oděv, neodstraňují pevné látky (asfalt). Odstraní se jen žhavé a volně položené předměty nebo chemicky působící předměty. Na popálenou plochu se nic neleje, nesype, ničím se nepotírá (kromě výše uvedeného ochlazení). Po ochlazení se kryje postižená plocha čistým sterilním obvazem (vyžehleným kapesníkem, ručníkem, prostěradlem). Popálené oči je třeba vypláchnout opakovaně borovou nebo čistou vodou. Jen při výjimečně dobrém stavu a malém rozsahu popáleniny, kdy nemocný má chuť k pití, se může podat po troškách tekutina. U těžkých popálenin se ústy nic nepodává. Výjimkou může být vdechnutí horkých par, kdy je možné nechat poraněného, aby si vypláchl ústa, případně se napil studené vody. Vzhledem k nebezpečí šoku se postižený lehce přikryje a uklidňuje. Co nejrychleji se dopraví k lékaři.

Otevřené poranění

Při otevřeném poranění je třeba především zastavit krvácení a zabránit infekci rány. Rána se ošetřuje podle jejího rozsahu a charakteru krvácení. Drobná rána se omyje proudem vody a sterilně ošetří (rychlouobvaz, akutol apod.). U rozsáhlejšího poranění se staví krvácení tlakovým obvazem, výjimečně škrtidlem. Pokud není rána znečištěna chemickými sloučeninami, nevymývá se.

Nadýchání škodlivých látek

Při nadýchání škodlivých látek se postižený dopraví na čerstvý vzduch, uvolní se mu oděv a zajistí se lékařská pomoc. Nedýchá-li, zahájí se dýchání z plic do plic.

Požítí škodlivých látek

Při požití se musí vypláchnout ústa vodou, případně dát napít vlažné vody (nedoporučuje se při požití louhu a kyselin). Drážděním hrdla se ihned vyvolá zvracení (nikoli v případě látek s leptavým, tj. pH pod 2 a nad 12, a pěnотvorným účinkem). Postižený se co nejrychleji dopraví k lékaři.

Zasažení elektrickým proudem

Pro poskytování první pomoci při úrazech elektřinou platí doporučení ČES 00.02.94:1994 První pomoc při úrazu elektrickou energií.

Obecné ustanovení

Při všech úrazech je třeba zajistit postiženému klid, zabránit podchlazení (např. zabalením do deky) a dopravit pacienta do zdravotnického zařízení.